

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою

КПІ ім. Ігоря СІКОРСЬКОГО

(протокол №1 від «20» січня 2020 р.)

ПОЛОЖЕННЯ

**про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти
у Національному технічному університеті України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

КИЇВ 2020

ПОЛОЖЕННЯ
про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти
у Національному технічному університеті України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Формування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» бере свій початок із впровадження системи комплексного моніторингу якості підготовки фахівців і дослідження потреб роботодавців як основних стейкхолдерів.

Науково-методичні засади комплексного моніторингу якості підготовки фахівців у КПІ ім. Ігоря Сікорського, перший тур якого проведений восени 2005 року, було закладено на основі відповідних системних досліджень, які проводяться в університеті з 1992 року.

Із 2005 року університет проводить дослідження з метою вивчення думки роботодавців (стейкхолдерів) щодо якості підготовки студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського всіх спеціальностей і відповідності їх освітньо-кваліфікаційного рівня вимогам ринку праці, що є важливим елементом забезпечення якості вищої освіти.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення регламентує процеси функціонування системи внутрішнього забезпечення якості (далі – Система якості) вищої освіти у КПІ ім. Ігоря Сікорського (далі – Університет).

1.2. Система якості вищої освіти спрямована на вдосконалення всіх напрямів діяльності Університету й має на меті забезпечення високої якості всіх складових наукового процесу, відповідності міжнародним стандартам, формування в Університеті культури якості як основи конкурентоспроможності Університету.

1.3. Положення розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556, Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 5 вересня 2017 року, «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, національного стандарту України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2015 та професійних стандартів.

1.4. Система якості – підсистема загальної системи управління Університетом.

1.5. Система якості Університету охоплює :

- політику й процедури забезпечення якості освіти, розподіл повноважень щодо забезпечення якості між усіма учасниками освітнього процесу;

- систему й механізми забезпечення академічної доброчесності, зокрема, шляхом використання ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях працівників Університету й роботах здобувачів вищої освіти;

- необхідну ресурсну матеріально-технічну базу для організації освітнього процесу, зокрема самостійної роботи здобувачів освіти, за кожною освітньою програмою;

- інформаційну систему підтримки прийняття управлінських рішень;

- щорічне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, результативності роботи науково-педагогічних і педагогічних працівників та кафедр Університету, оприлюднення цих оцінювань в інформаційному просторі Університету;

- систему підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників Університету;

- забезпечення проведення маркетингово-моніторингових, соціологічних і соціально-психологічних досліджень стейкхолдерів;

– сукупність інших процедур і заходів, необхідних для підвищення якості освіти, що визначаються спеціальними документами Університету.

1.6. Забезпечення якості освітньої діяльності й вищої освіти в Університеті базується на таких принципах як:

– автономія Університету й академічна свобода учасників освітнього процесу;

– відповідальність Університету і його працівників за результати своєї діяльності;

– системність у забезпеченні якості освітньої діяльності й вищої освіти;

– відповідність європейським і національним стандартам забезпечення якості вищої освіти, а також професійним стандартам;

– фундаментальність підготовки;

– академічна доброчесність;

– мобільність учасників освітнього процесу;

– прозорість, доступність і відкритість інформації;

– інноваційність освітньої діяльності;

– моніторинг і перманентність підвищення якості освіти на основі управління всіма компонентами освітнього процесу.

1.7. Модель системи менеджменту якості в Університеті ґрунтується на процесно-орієнтованому підході, який полягає у врахуванні й збалансуванні численних взаємопов'язаних процесів, що впливають один на одного (Додаток 1).

2. ОСНОВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

2.1. Система якості вищої освіти Університету передбачає:

– визначення й конкретизацію змісту процедур контролю якості освіти;

– розроблення й впровадження в освітній процес нормативних документів щодо забезпечення якості освіти;

- моніторинг ресурсів забезпечення освітнього процесу Університету;
- моніторинг забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти й кваліфікації;
- розвиток і постійне вдосконалення інформаційних систем Університету;
- розподіл між структурними підрозділами Університету сфер відповідальності у функціонуванні внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності;
- впровадження механізму самоаналізу як невід’ємного компоненту сталого розвитку Університету.

2.2. Система якості вищої освіти Університету має такі завдання:

- формування інфраструктури й інституційних умов для розвитку співробітництва в освітніх і науково-дослідницьких сферах;
- експертиза й поточний моніторинг освітніх програм;
- організація й проведення маркетингово-моніторингових, соціологічних і соціально-психологічних досліджень цільових груп абітурієнтів, студентів, викладачів, випускників, роботодавців;
- розробка рекомендацій щодо підвищення якості освітнього процесу;
- забезпечення кореляції завдань системи внутрішнього забезпечення якості Університету з процедурами зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти й кваліфікації;
- моніторинг ресурсного потенціалу Університету й управління ним, забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників.

3. ПОЛІТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

3.1. Політика Університету щодо забезпечення якості освітньої діяльності й вищої освіти (далі – Політика) є складовою його стратегічного менеджменту.

3.2. Політика є публічною й відкритою для всіх учасників освітнього процесу, а також інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів).

3.3. Політика враховує національні традиції вищої освіти України й попередній досвід Університету щодо організації освітнього процесу та змісту освіти.

3.4. Політика реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням усіх структурних підрозділів Університету й учасників освітнього процесу.

3.5. Політика створює засади:

- забезпечення внутрішніх організаційних процедур і процесів забезпечення якості освітньої діяльності й вищої освіти;
- формування критеріїв якості вищої освіти й системи її оцінювання на засадах міжнародного виміру;
- формування системи управління процесами та процедурами забезпечення якості освітньої діяльності й вищої освіти;
- участі навчальних структурних підрозділів, керівництва Університету й учасників освітнього процесу в реалізації заходів щодо забезпечення якості;
- практичної реалізації інноваційних педагогічних і віртуальних технологій в освітньому процесі;
- академічної доброчесності й свободи, а також протидії академічному шахрайству та плагіату;
- запобігання нетолерантності чи дискримінації щодо студентів і працівників;
- залучення зовнішніх зацікавлених сторін до забезпечення якості;

– інтеграції наукової й освітньої діяльності Університету та ефективного використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі;

– забезпечення особистісного розвитку й творчої самореалізації науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти.

4. СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

4.1. Структура Системи якості є сукупністю структурних підрозділів, що забезпечують якість освітньої діяльності і якість вищої освіти в Університеті за допомогою реалізації покладених на них функцій.

4.2. Структура Системи якості Університету має п'ять рівнів (Додаток 2):

– Перший рівень – здобувачі освіти Університету та їх ініціативні групи (незалежно від освітніх програм);

– Другий рівень – рівень безпосередньої реалізації освітніх програм, поточного моніторингу: кафедри, гаранті групи забезпечення ОП, відповідальні за освітні компоненти (завідувач кафедрою, науково-педагогічні працівники) та ініціативні групи здобувачів освіти за програмою, роботодавці;

– Третій рівень – рівень впровадження й адміністрування освітніх програм, щорічного моніторингу програм і потреб галузевого ринку праці: структурні підрозділи, які здійснюють освітню діяльність (адміністрації факультетів, інститутів), органи студентського самоврядування, галузеві ради роботодавців;

– Четвертий рівень – проректори за напрямом керівництва, рівень розроблення, експертизи, апробації, моніторингу академічної політики, загальноуніверситетських рішень, документів, процедур, проектів: загально-університетські структурні підрозділи, дорадчі й консультативні органи,

органи студентського самоврядування, об'єднані (регіональні) ради роботодавців;

– П'ятий рівень – рівень прийняття системоутворюючих рішень: Наглядова Рада, Вчена рада (склад і функції яких визначаються Законом України «Про вищу освіту» та Статутом) і ректор (відповідальний за діяльність Університету й Систему якості загалом).

4.3. Належне функціонування й організація роботи Системи якості Університету передбачає розподіл повноважень щодо прийняття рішень між посадовими особами, керівництвом освітніх програм (кафедрами й факультетами/інститутами) та загально-університетськими структурними підрозділами із залученням студентів, їх органів самоврядування й роботодавців і асоціацій випускників.

5. СКЛАД ТА ФУНКЦІЇ УЧАСНИКІВ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

Загальноуніверситетський рівень

5.1. Загальне управління Системою якості здійснюється **ректором** Університету.

5.2. **Перший проректор** займається загальними питаннями планування організацією, координацією й контролем питань у сфері якості освітньої діяльності. До його функцій належить :

– звітування ректору, ректорату, Вченій раді Університету про функціонування Системи якості, про всі невирішені питання в сфері якості, а також надання пропозицій і рекомендацій щодо її поліпшення;

– забезпечення реалізації політики Університету в сфері якості;

– узгодження й візування документів щодо функціонування Системи якості загалом і за окремими напрямками діяльності;

– забезпечення взаємодії із зовнішніми сторонами з питань, що стосуються Системи якості Університету;

- організація заходів щодо перевірки ефективності функціонування Системи якості Університету;

- забезпечення реалізації належних коригувальних впливів, спрямованих на підвищення ефективності Системи якості Університету;

- виявлення тенденцій у функціонуванні Системи якості Університету;

- ініціювання моніторингу задоволеності учасників освітнього процесу роботою Університету та аналізу її результатів;

- щорічне доповідання Вченій раді Університету про ефективність процесів і механізмів щорічного й періодичного перегляду програм, а за потреби – рекомендування їх удосконалення.

5.3. Методична рада Університету є постійно чинним (дієвим) органом КПІ ім. Ігоря Сікорського, що забезпечує аналіз навчальної діяльності Університету й підготовку рекомендацій щодо підвищення якості організаційного та методичного забезпечення навчального процесу. Рішення Методичної ради мають рекомендаційний характер і є основою для розробки розпорядчих документів Університету. Очолює Методичну раду – перший проректор. До повноважень Методичної ради належить:

- щорічно проводити аналіз реалізації політики й процедур Університету, пов'язаних із забезпеченням якості освітньої діяльності, а за потреби – рекомендувати Вченій раді Університету внесення змін до них;

- аналізувати й контролювати процеси оцінки програмних результатів, щорічних і періодичних переглядів програм, виявляти проблеми й формувати рекомендації щодо вдосконалення програм і навчальних планів для деканів/директорів;

- отримувати й реагувати на рекомендації від усіх зовнішніх і внутрішніх зацікавлених сторін для вдосконалення процесів моніторингу та перегляду програм;

- аналізувати й контролювати річні звіти про перевірку програм, виявляти проблеми за її результатами, а в разі потреби рекомендувати Вченій раді провести позаплановий перегляд;

- надавати Вченій раді Університету звіт за результатами оцінки й рекомендації щодо затвердження кожної освітньої програми або запропонованих змін до неї;

- переглядати політику й процедури, пов'язані із затвердженням і внесенням змін до програм;

- доповідати Вченій раді Університету про ефективність процесів і механізмів розробки й вдосконалення програм, рекомендувати необхідні вдосконалення за потреби;

- отримувати відгуки й рекомендації від зацікавлених сторін для поліпшення процесів і механізмів розробки та вдосконалення програм.

5.4. Департамент якості освітнього процесу здійснює:

- методичне забезпечення й консультатійне супроводження процедур ліцензування всіх видів освітніх послуг Університету, акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка та перепідготовка фахівців і Університету загалом;

- збір, накопичення й аналіз інформації щодо показників освітньої діяльності Університету;

- аналіз забезпечення якісного складу науково-педагогічних працівників;

- моніторинг і оцінка виконання науково-педагогічними працівниками кваліфікаційних вимог, наукової й професійної активності;

- аналіз кадрового забезпечення й підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників як процес їх безперервного професійного розвитку, спрямований на забезпечення якості викладання й проведення наукових досліджень;

- проведення разом з іншими структурними підрозділами Університету заходів, спрямованих на забезпечення високої якості освітнього процесу і якості освіти Університету;

- проведення внутрішньої акредитації освітніх програм.

5.5. Інститут моніторингу якості освіти здійснює:

- створення спільно з профільними кафедрами науково-методичних засад і технологій моніторингу якості вищої освіти;

- підготовку й видання комплексу методичного забезпечення з діагностики якості освітнього процесу;

- організацію й проведення систематичного незалежного моніторингу якості освіти Університету та формування на цій основі рекомендацій щодо покращення усіх складових освітнього процесу;

- організація й систематичне проведення ректорського контролю залишкових знань;

- проведення адаптаційних і коригувальних курсів для здобувачів вищої освіти;

- проведення організаційної, навчальної, наукової, методичної й профорієнтаційної діяльності у сфері доуніверситетської підготовки абітурієнтів.

5.6. Департамент організації освітнього процесу забезпечує:

- організацію спільних (включно з міжнародними) заходів для підвищення науково-практичної підготовки здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників;

- реалізацію міжнародних і білатеральних освітніх проєктів, спрямованих на модернізацію вищої освіти (створення нових та модернізацію наявних навчальних програм і курсів, впровадження нових підходів до навчання), інтеграцію Університету до міжнародного освітнього простору;

– контроль відповідності навчально-методичних матеріалів дисциплін, програм практик; методичних рекомендацій до виконання індивідуальних завдань і кваліфікаційних проєктів (робіт); програми кваліфікаційного екзамену відповідно до компетентностей, визначених стандартами вищої освіти; напрямів наукових досліджень;

– моніторинг і оцінку рівня організації викладачем освітнього процесу з освітнього компонента (дисципліни, модуля тощо);

– розроблення методичних рекомендацій щодо організації й методичного забезпечення навчального процесу;

– аналіз стану інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу на кафедрах Університету, розроблення пропозицій щодо його поліпшення;

– удосконалення системи забезпечення якості підготовки фахівців на основі рейтингу науково-педагогічних працівників та індексу науково-педагогічного потенціалу кафедр;

– розроблення пропозицій щодо підвищення мотивації праці науково-педагогічних працівників, посилення зацікавленості здобувачів вищої освіти у якості навчання;

– аналіз і узагальнення досвіду організації самостійної роботи студентів, її інформаційно-методичного забезпечення, розроблення пропозицій та рекомендацій щодо її удосконалення;

– розроблення пропозицій щодо організації контролю результатів навчання, впровадження рейтингової системи оцінювання навчальної діяльності;

– організацію й проведення педагогічних експериментів із впровадження та оцінки ефективності нових технологій навчання, нових форм і методів організації навчального процесу;

– організацію й здійснення роботи Методичної ради університету та Експертної ради з навчальних видань.

5.7. Департамент навчально-виховної роботи організовує й супроводжує семестровий контроль здобувачів вищої освіти; аналізує результати семестрового контролю з метою оцінки шляхів підвищення якості освітнього процесу; відповідає за організацію позанавчальної активності студентів, створення для них можливостей із самореалізації та персонального зростання; організовує систему заходів для виявлення ранньої професійної орієнтації серед учнівської молоді та популяризації престижності технічної освіти; проводить організаційну та консультативну роботу з питань професійної адаптації та самовизначення здобувачів вищої освіти, сприяння їх працевлаштуванню.

5.8. Навчально-науковий центр прикладної соціології «Соціоплюс» здійснює, на замовлення Університету, організацію й проведення маркетингово-моніторингових, соціологічних і соціально-психологічних досліджень цільових груп (абітурієнтів, студентів, викладачів, випускників, роботодавців) щодо задоволеності освітнім середовищем Університету, якістю викладання, кар'єрною траєкторією випускників, потребам галузевого ринку праці та оцінювання робітничої якості підготовки випускників.

5.9. Конструкторське бюро інформаційних систем (КБ ІС) здійснює:

– інформаційне обслуговування, програмне й технічне забезпечення освітнього процесу Університету;

– програмне, інформаційне забезпечення адміністративно-управлінської діяльності Університету і його вдосконалення;

– розробку й впровадження інформаційних технологій в освітній процес і служби Університету для створення єдиного інформаційного середовища Університету, яке охоплює : інформаційні ресурси, телекомунікаційні мережі, автоматизовану систему управління.

Рівень інститутів /факультетів

5.10 **Декан факультету/Директор інституту** відповідальний за впровадження й реалізацію системи забезпечення якості та інших механізмів, що дозволяють забезпечити й удосконалити якість освітньої діяльності на факультеті/в інституті.

5.11. **Вчена рада й Методична комісія** факультету/інституту є колегіальними органами, що реалізують політику факультету/інституту в сфері забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, а також виконують такі функції:

- аналіз пропозицій робочих проектних груп із розроблення й супроводження освітніх програм, їх структури та змісту;
- експертиза освітніх програм і навчальних планів, періодичний перегляд освітніх програм та навчальних планів;
- супровід процедури періодичного перегляду освітніх програм;
- інформаційне забезпечення в частині внутрішньої акредитації й експертизи освітніх програм;
- організація й участь у проведенні вхідної діагностики здобувачів вищої освіти;
- вибірковий моніторинг якості поточних результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- аналіз результатів оцінювання рівня залишкових знань, умінь та інших компетентностей здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, що викладаються;
- формування на основі результатів проведеного аналізу рекомендацій щодо підвищення якості результатів навчання здобувачів вищої освіти.

5.12. **Ради роботодавців** створюються при кожному факультеті/ кожному інституті з метою забезпечення інноваційного внеску до освітніх програм із точки зору професіоналів галузі й зовнішніх зацікавлених сторін.

Рівень освітніх програм

5.13. Групи забезпечення та/або проєктні групи освітніх програм є учасниками системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти, формуються окремо за кожною освітньою програмою, залучаються до всіх процедур, що потребують розробки, затвердження, моніторингу й перегляду освітніх програм, а також процедур зовнішнього оцінювання (акредитація, ліцензування) та самооцінювання. Функції робочих груп освітніх програм охоплюють :

- обґрунтування необхідності запровадження освітньої програми за результатами дослідження ринку праці, опитування роботодавців, потенційних здобувачів, аналізу актуальних тенденцій розвитку економіки, науки тощо;

- розробку освітньої програми й оприлюднення її на сайті факультету/інституту;

- забезпечення узгодження основних елементів освітньої програми, а саме компетентностей, результатів навчання, структури навчального плану, варіативних компонентів, критеріїв оцінювання рівня досягнення результатів навчання з ключовими стейкхолдерами.

5.14. Відповідальний за освітній компонент бере участь у забезпеченні якості освітньої програми як викладач дисципліни й учасник педагогічної експертизи. Викладачі відповідають за зміст дисципліни та відповідність результатів навчання за цією дисципліною результатам навчання освітньої програми. Вони забезпечують якість програми шляхом координації й оцінки різних компонентів навчального плану в межах програми з іншими викладачами та студентами. Викладачі вносять корективи в освітній компонент на основі оцінювання, зокрема оцінювання дисципліни студентами й зовнішніми експертами.

5.15. Випускові кафедри здійснюють:

- контроль забезпечення публічності інформації про освітню програму, ступені вищої освіти й кваліфікації;
- періодичний перегляд освітніх програм із метою встановлення відповідності їх структури та змісту вимогам законодавчої й нормативної бази, що регулює якість освіти, ринку праці до якості фахівців, сформованості загальних і фахових компетентностей, освітніх потреб здобувачів вищої освіти;
- розробку навчальних планів та інших нормативних документів, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньою програмою;
- визначення форм і методів викладання й навчання, що сприяють досягненню передбачених цілей програми, відповідають вимогам студентоцентрованого навчання;
- самоаналіз кадрового забезпечення освітньої програми, зокрема через наявність підтвердження кваліфікації, фахового й наукового рівня науково-педагогічних працівників;
- залучення до екзаменаційних комісій зовнішніх стейкхолдерів (працедавців, серед яких можуть бути випускники);
- аналіз забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними (фонди навчально-методичної та іншої літератури, зокрема числі електронні ресурси) й матеріально-технічними ресурсами (аудиторний фонд, лабораторії, комп'ютерна база, обладнання, технічні засоби навчання тощо).

Здобувачі вищої освіти

5.16. Здобувачі вищої освіти на рівні освітньої програми є учасниками робочих груп (комітетів програм) і належать до складу груп із моніторингу й

перегляду освітніх програм; беруть участь на рівні факультетів/інститутів у представленні інтересів студентів із забезпечення якості вищої освіти; на рівні Університету – беруть участь у забезпеченні представництва студентів у Вченій і Методичній радах Університету.

6. КЛЮЧОВІ ПРАВИЛА, ПРОЦЕДУРИ ТА ЗАХОДИ УНІВЕРСИТЕТУ ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

6.1. Загальний комплекс процедур і заходів реалізації системи забезпечення якості освітньої діяльності (Додаток 3).

6.2. Конкурсний відбір здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з офіційними Правилами прийому до Університету. Аналіз результатів вступної кампанії (дослідження якості набору) щорічно доповідається на засіданні Вченої ради Університету.

6.3. Комплексний моніторинг якості підготовки фахівців за спеціальностями (ректорський контроль) проводиться відповідно до визначеного порядку (Додаток 4).

6.4. Моніторинг стану фундаментальної підготовки студентів Університету першого року навчання (вхідний контроль) проводиться щорічно з метою визначення потреби надання індивідуальної допомоги студентам, коригування навчального процесу тощо (Додаток 5).

6.5. Визначення комплексного рейтингу підрозділів Університету здійснюється за чотирьома складовими, за якими проводиться оцінювання ефективності діяльності підрозділів: підготовка фахівців, науково-педагогічний потенціал, науково-інноваційна діяльність, міжнародна діяльність (Додаток 6).

6.6. Оцінка освітніх програм (принципи проектування, моніторингу, внесення змін і затвердження програм) здійснюється відповідно до нормативних документів Університету, що визначають ці процедури (Додаток 7).

6.7. Експертиза навчальних матеріалів регулярно проводиться відповідно до Порядку надання грифів навчальним матеріалам Університету та за відповідною процедурою (Додаток 8).

6.8. Оцінювання роботи й визначення рейтингів науково-педагогічних працівників здійснюється щорічно відповідно до Тимчасового положення щодо визначення рейтингу за допомогою автоматизованої інформаційної системи «Рейтинг науково-педагогічних працівників університету».

6.9. Оцінка реалізації запланованих результатів навчання, методи перевірки їх досягнень, а також корисність результатів навчання на ринку праці здійснюється шляхом опитування студентів, викладачів, випускників, роботодавців підрозділами Університету з використанням відповідних анкет.

6.10. Вирішення конфліктних ситуацій, що виникають у процесі освітньої діяльності здійснюється відповідно до визначеного порядку (Додаток 9).

6.11. Статистичний аналіз результатів усіх видів контролю проводиться щорічно, а результати доповідаються на засіданнях Вченої й Методичної рад для прийняття відповідних рішень щодо підвищення якості освіти.

6.12. Заходи щодо поліпшення якості системи підтримки здобувачів вищої освіти охоплюють щорічне анонімне опитування щодо оцінки: навчальних матеріалів, лабораторної бази, бібліотечних ресурсів, соціальних умов, адміністративних послуг, інформаційної системи тощо.

6.13. Забезпечення якісних необхідних ресурсів (кадрових, матеріальних, інформаційних) для організації освітнього процесу й підтримки здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Ліцензійних вимог (див. розділи 7, 8 цього Положення).

6.14. Моніторингові заходи щодо вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти проводяться згідно зі щорічним наказом ректора «Про організацію та планування освітнього процесу на наступний навчальний рік» і містять (охоплюють) :

– моніторинг навчальних і робочих навчальних планів для вдосконалення або підготовки нових планів з урахуванням досвіду попередніх років;

– моніторинг повноти і якості навчально-методичного й інформаційного забезпечення навчальних дисциплін;

– моніторинг кадрового забезпечення;

– моніторинг матеріально-технічного забезпечення;

– моніторинг критеріїв оцінювання й рейтингових систем оцінювання з навчальних дисциплін і засобів діагностики здобутих компетентностей.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

7.1. Форми контролю якості опанування освітніх компонентів визначаються освітньою програмою й робочим навчальним планом.

7.2. Форма проведення випускної атестації здобувачів вищої освіти визначається відповідним стандартом вищої освіти, освітньою програмою й навчальним планом.

7.3. Критерії оцінювання рівня здобутих компетентностей, відповідно до навчальної програми дисципліни, визначаються згідно з рейтинговою системою оцінювання результатів навчання студентів.

7.4. В Університеті застосовується 100-бальна шкала оцінювання, що дозволяє зробити результати навчальних досягнень студентів більш порівняльними. Опис рейтингової системи оцінювання є складовою кожної робочої програми дисципліни й доводиться до відома студентів на першому занятті.

7.5. 100-бальна шкала трансформується до університетської системи оцінювання (Додаток 10).

7.6. Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт за 100-бальною шкалою (які розробляє й затверджує кафедра для кожного рівня вищої освіти відповідно до вимог стандарту вищої освіти та освітньої програми) доводяться до відома студентів до початку практики (Додаток 11).

8. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

8.1. Якісний склад науково-педагогічних працівників є одним із головних факторів якості освітньої діяльності Університету.

8.2. Відбір науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору або обрання за конкурсом при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників.

8.3. Підвищення кваліфікація (професійний розвиток) науково-педагогічних працівників і співробітників – цілеспрямоване безперервне вдосконалення професійних компетенцій та педагогічної майстерності, необхідних для опанування знань, які сприяють підвищенню якості управлінської, освітньої, методичної, наукової, інноваційної, творчої й виховної діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського.

8.4. Підвищення кваліфікації викладачів спрямовано на засвоєння інноваційних методик викладання й формування робочих програм дисциплін відповідно до європейських стандартів.

8.5. Науково-педагогічні працівники підвищують кваліфікацію відповідно до Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників КПІ ім. Ігоря Сікорського й нормативно-правової бази України.

8.6. Кваліметрія професійно-педагогічної майстерності здійснюється керівництвом структурного підрозділу шляхом організації й проведення відкритих лекцій з оцінкою показників якості (Додаток 12).

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ І ПІДТРИМКА СТУДЕНТІВ

9.1. Основне завдання загальноуніверситетських служб, що відповідають за підтримку здобувачів вищої освіти, є надання їм консультаційної допомоги як у навчальній, так і позанавчальній сферах на всіх етапах освіти. Загальноуніверситетські служби, що відповідають за підтримку студентів, складаються з:

– підрозділів довузівської підготовки;

- приймальної комісії;
- відділів і служб забезпечення позанавчальної й спортивної діяльності здобувачів ВО;
- відділів, що відповідають за практичну підготовку й працевлаштування здобувачів ВО (центри кар'єри);
- відділів, що відповідають за підтримку академічної мобільності;
- науково-технічної бібліотеки;
- служб ІТ-підтримки;
- центрів студентських послуг (харчування, лікування, довідки, скарги, консультування);
- центрів підтримки іноземних студентів і студентів з особливими потребами.

10. ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

10.1. Інформатизація Університету здійснюється із застосуванням ІТ для оптимізації освітніх процесів, автоматизації основних функцій: планування, організації, контролю освітнього процесу й управлінської діяльності.

10.2. В Університеті діють: веб-портал (розміщена основна інформація про діяльність Університету) та внутрішній електронний ресурс (містить навчально-методичні матеріали, шаблони та інші внутрішні документи).

10.3. Загальна структурна схема корпоративного порталу Університету (Додаток 13).

10.4. Планування й інформаційна підтримка освітнього процесу здійснюються з використанням автоматизованих інформаційних систем і комплексів.

10.5. Інформаційно-телекомунікаційна система «Електронний кампус» забезпечує:

- інформаційну підтримку освітнього процесу кафедр Університету шляхом надання віртуальних кабінетів за профілями користувачів: студент, викладач-науковець, куратор, методист кафедри;

- поширення інформації про майбутні події й заходи в межах освітнього процесу та автоматизацію процесу комунікації між його учасниками;

- використання студентами закритого сховища навчально-методичного забезпечення навчального процесу з можливістю відкриття доступу всім бажаючим до визначених навчально-методичних матеріалів.

10.6. Автоматизована інформаційна система «Електронний каталог навчально-методичних матеріалів» (<http://directory.kpi.ua>) забезпечує:

- розширення доступу до інформаційних ресурсів Університету й збільшення рівня цитування наукових і методичних видань Університету шляхом розширення доступу до інформаційних ресурсів системи «Електронний кампус»;

- поліпшення рейтингу Університету у світовому просторі Webometrics.

10.7. Автоматизована інформаційна система «Веб-сторінки науково-педагогічних працівників» (intellect.kpi.ua) забезпечує:

- розширення присутності структурних підрозділів Університету у світовому науково-освітньому просторі;

- розширення інформаційних можливостей веб-сайтів кафедр;

- поширення знань на державному й світовому рівнях про досягнення науково-педагогічних працівників Університету в науковій і навчальній роботі, обмін досвідом та сприяння спілкуванню.

10.8. Програмно-технологічний комплекс «Облік кадрів» забезпечує:

- автоматизацію кадрового діловодства й підтримку процесу керування персоналом;

- ведення складного кадрового обліку, зокрема обліку науково-педагогічних працівників Університету.

10.9. Автоматизована інформаційна система «Облік працевлаштування випускників» забезпечує:

- автоматизоване формування бази даних організацій, вакансій, направлень студентів на роботу, звітів щодо працевлаштування випускників;
- обробку інформації з укладання договорів із підприємствами на працевлаштування за отриманою спеціальністю.

10.10. Автоматизована інформаційна система «Рейтинг науково-педагогічних працівників університету» забезпечує:

- автоматизацію розрахунку рейтингу кожного НПП Університету за результатами його діяльності за напрямками: навчально-методична, науково-інноваційна й організаційно-виховна робота;
- облік показників діяльності НПП за видами робіт, достатній для надання необхідної статистичної інформації щодо рейтингу НПП, кафедр та інститутів/факультетів;
- визначення статистично-обґрунтованих балів оцінювання роботи НПП за певними напрямками діяльності за результатами аналізу пропозицій від науко-во-педагогічних працівників, виявлених тенденцій і актуальних завдань.

10.11. Автоматизована система планування навчального процесу «АСП НП» забезпечує:

- автоматизований процес формування навчальних і робочих навчальних планів, формування відповідних документів для подальшого розрахунку навантаження НПП, формування семестрових планів, навантаження кафедр;
- інтеграцію з програмними модулями системи «Електронний кампус», АСУ «ВНЗ».

10.12. Автоматизована система формування розкладу (rozklad.kpi.ua) забезпечує автоматизований процес формування розкладу занять, сесій, консультацій, розкладу викладачів.

10.13. Науково-технічна бібліотека використовує спеціалізовані програмні продукти, які автоматизують діяльність бібліотеки (індивідуальні сервіси, обслуговування віддалених користувачів, розміщення методичних матеріалів), забезпечують формування власних електронних ресурсів із диференційованим доступом до них, забезпечують інтеграцію даних до внутрішніх систем Університету й зовнішніх інформаційних систем.

10.14. Електронний архів наукових і освітніх матеріалів Університету ELAKPI (ela.kpi.ua) накопичує, зберігає, розповсюджує й забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ через Інтернет до наукових і освітніх матеріалів професорсько-викладацького складу, працівників, студентів, аспірантів та докторантів Університету.

10.15. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти відповідає технологічним вимогам до Ліцензійних умов щодо цього виду діяльності.

11. ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ

11.1. Надання публічної інформації Університетом здійснюється у відповідь на інформаційний запит відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

11.2. Інформація, яка оприлюднена на офіційних веб-сайтах Університету, відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» (Закон N 1556-VII) і Закону України «Про освіту» (Закон N 2145-19):

- Статут Університету;
- положення про Вчену раду Університету;
- положення про Наглядову раду Університету;

- положення про структурні підрозділи Університету розміщуються на сайтах структурних підрозділів і на сайті Інформаційної служби у внутрішній мережі Університету;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- сертифікати про акредитацію освітніх програм, сертифікат про інституційну акредитацію Університету;
- документи Університету, пов'язані з організацією освітнього процесу;
- методичні матеріали щодо організації діяльності науково-педагогічних працівників і навчально-методичного забезпечення навчального процесу;
- інформація про навчально-методичне й інформаційне забезпечення Університету розміщується на сайтах навчальних підрозділів;
- висновки експертної комісії Міністерства освіти і науки України за результатами проведення акредитаційної експертизи;
- правила прийому до Університету;
- антикорупційна програма Університету;
- висновки експертної комісії Міністерства освіти і науки України за результатами проведення акредитаційної експертизи;
- інша інформація про процедури й результати прийняття рішень під час провадження діяльності у сфері вищої освіти.

11. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

11.1. Політика академічної доброчесності є складовою Системи якості.

11.2. Політика академічної доброчесності сприяє дотриманню вимог педагогічної й наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності під час створення авторського

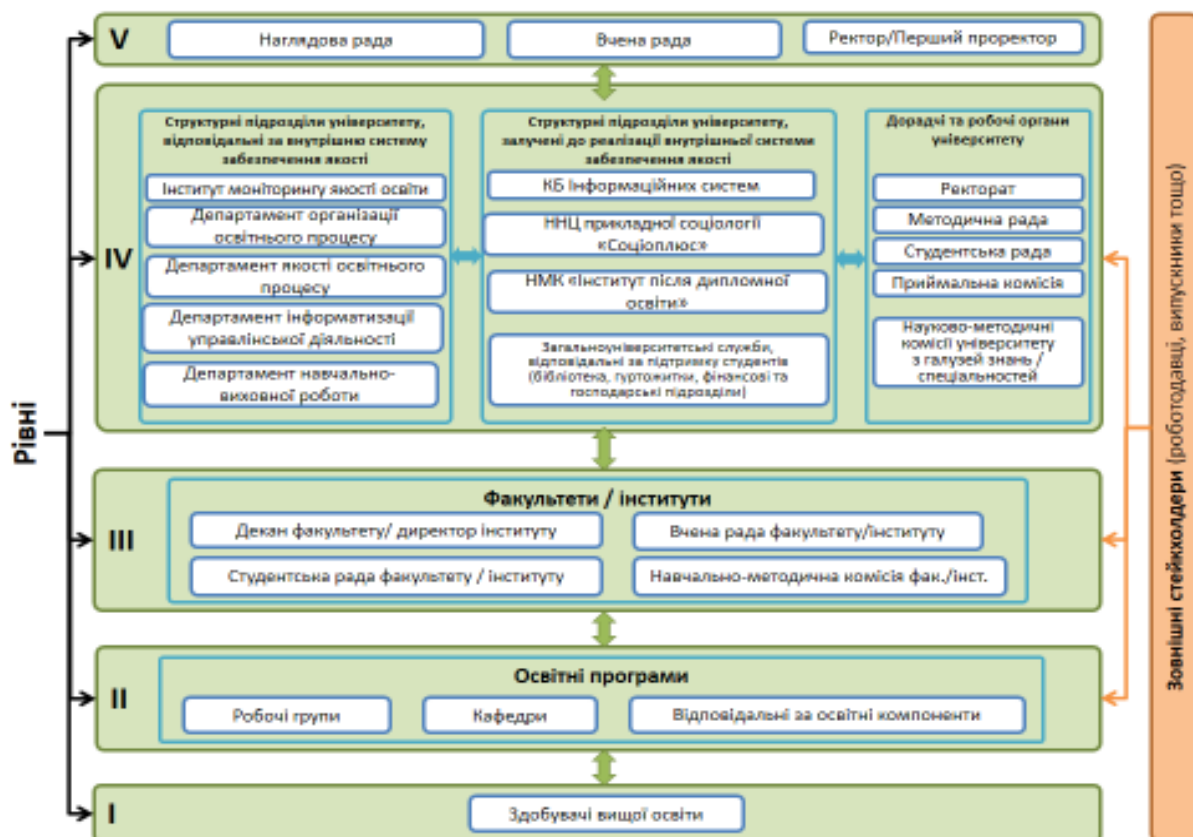
твору та усвідомлення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

11.3. Реалізація політики забезпечення академічної доброчесності здійснюється відповідно до чинного в Університеті Кодексу честі (затвердженого КТК 09.04.2014 р.) і Положення про систему запобігання академічному плагіату.

МОДЕЛЬ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ



СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ



ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ



**ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ
ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ**

1. Основним завданням комплексного моніторингу як форми ректорського контролю є системне вивчення природи навчального процесу на факультетах/в інститутах Університету з метою виявлення тенденцій і вироблення на цій основі науково-методичних рекомендацій щодо формування комплексу дій із керування якістю освітнього процесу в Університеті.
2. Розробка науково-методологічних засад і здійснення комплексного моніторингу якості підготовки фахівців покладається на Інститут моніторингу якості освіти Університету.
3. Комплексний моніторинг проводиться щосеместрово в групах кожної спеціальності Університету таким чином, що за один рік моніторингом охоплюються всі академічні групи цієї спеціальності відповідного курсу.
4. За результатами кожного туру комплексного моніторингу за кожною спеціальністю Університету визначається індекс якості підготовки фахівців, складовими якого є:
 - а) результат ректорського контролю залишкових знань студентів;
 - б) індекс якості кваліфікаційних робіт;
 - в) індекс якості підготовки фахівців за результатами соціологічних опитувань ринку праці;
 - г) накопичувальний індекс якості підготовки фахівців за результатами попередніх турів.
5. Ректорський контроль якості залишкових знань студентів Університету проводиться згідно з «Положенням про ректорський контроль якості залишкових знань студентів». Ректорським контролем охоплюються такі блоки дисциплін:
 - а) фундаментальні дисципліни;
 - б) інформатика;
 - в) іноземна мова;
 - г) професійно-орієнтовані дисципліни;
 - д) фахові дисципліни.
6. Після кожного туру комплексного моніторингу загальні результати моніторингу й персоніфіковані результати ректорського контролю щодо кожного студента передаються Інститутом моніторингу якості освіти на відповідні кафедри Університету для аналізу та здійснення комплексу заходів.
7. За отриманими результатами комплексного моніторингу й ректорського контролю якості залишкових знань кафедра щосеместрово здійснює аналіз і формує комплекс заходів з удосконалення якості підготовки фахівців.
8. Підсумки комплексного моніторингу і вжитих заходів регулярно обговорюються на Вченій, Адміністративній та Методичній радах Університету, на факультетах/в інститутах і на кафедрах. Підсумкові й

аналітичні матеріали комплексного моніторингу публікуються в пресі та у вигляді окремих методичних брошур.

9. Департамент навчальної роботи й Департамент економіки та фінансів відповідно до затвердженої методики визначають обсяги матеріального заохочення кафедр, які за результатами комплексного моніторингу посіли місця з 1 по 30, і готують відповідні накази.
10. Департамент навчальної роботи разом із комісіями Методичної ради Університету проводить комплексну перевірку кафедр, що за результатами комплексного моніторингу зайняли останні місця, і заслуховують їх звіт на засіданнях Вченої й Методичної рад Університету.

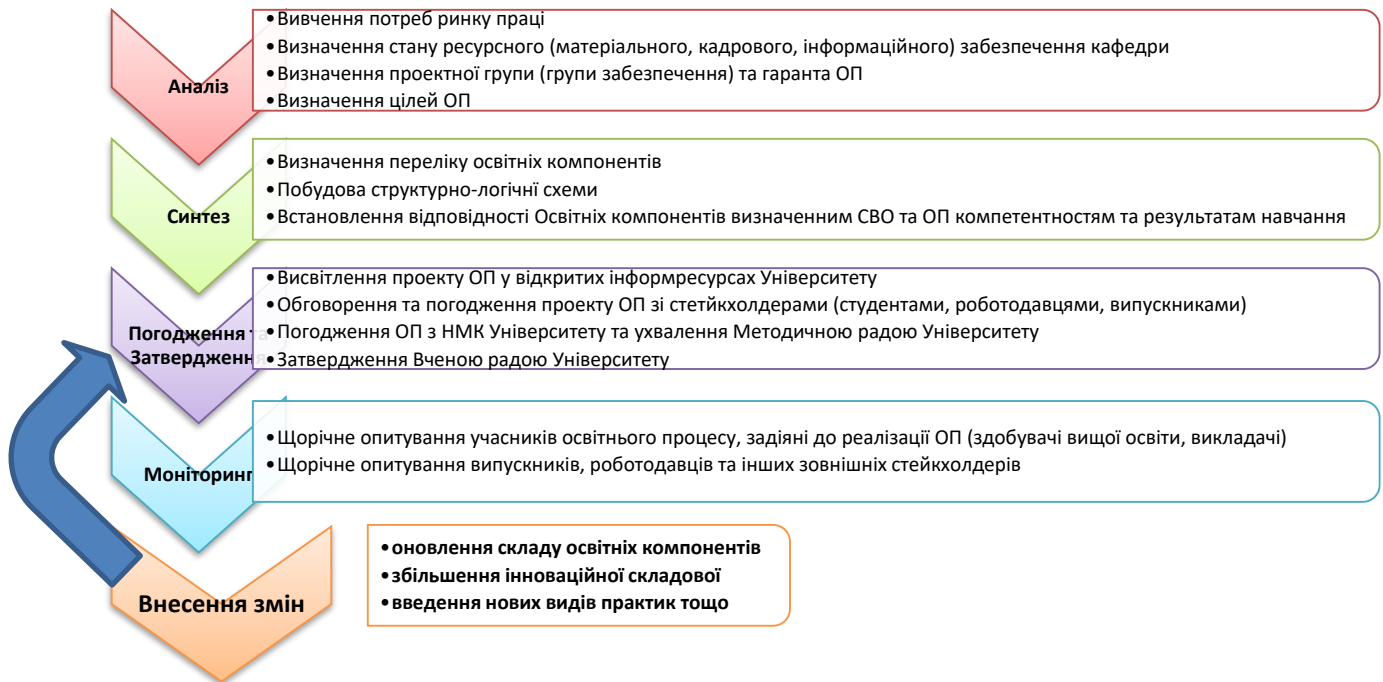
**ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВХІДНОГО КОНТРОЛЮ
ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ 1 КУРСУ**



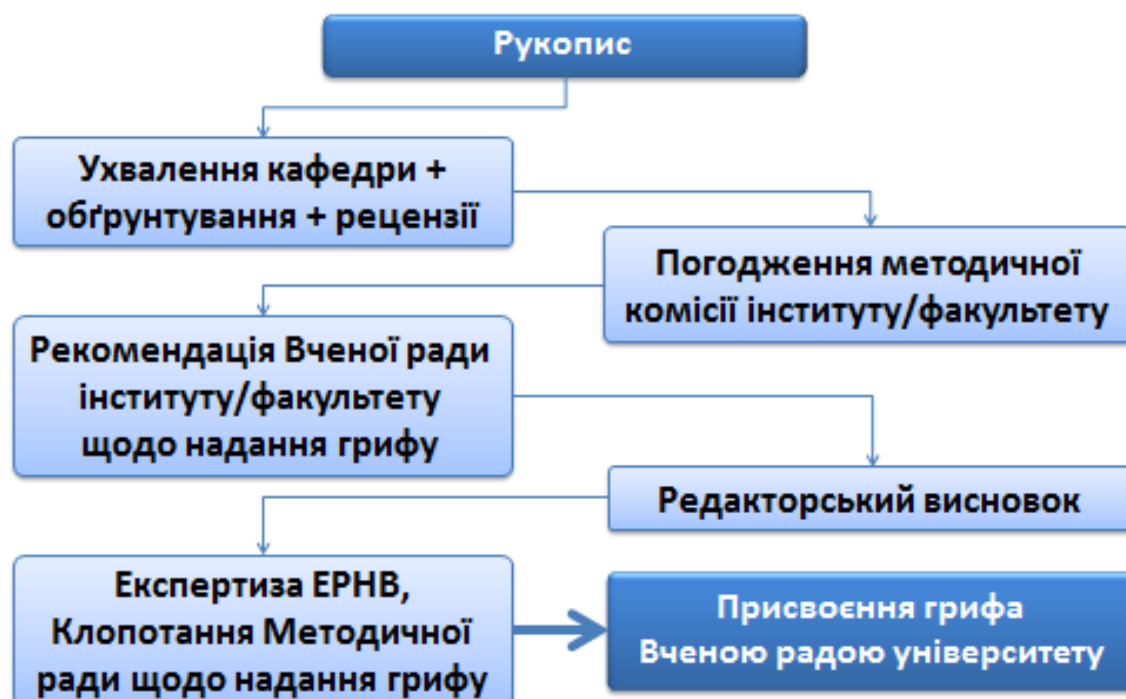
СТРУКТУРА КОМПЛЕКСНОГО РЕЙТИНГУ ПІДРОЗДІЛІВ



ПРОЦЕДУРА ПРОЕКТУВАННЯ, МОНІТОРИНГУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ



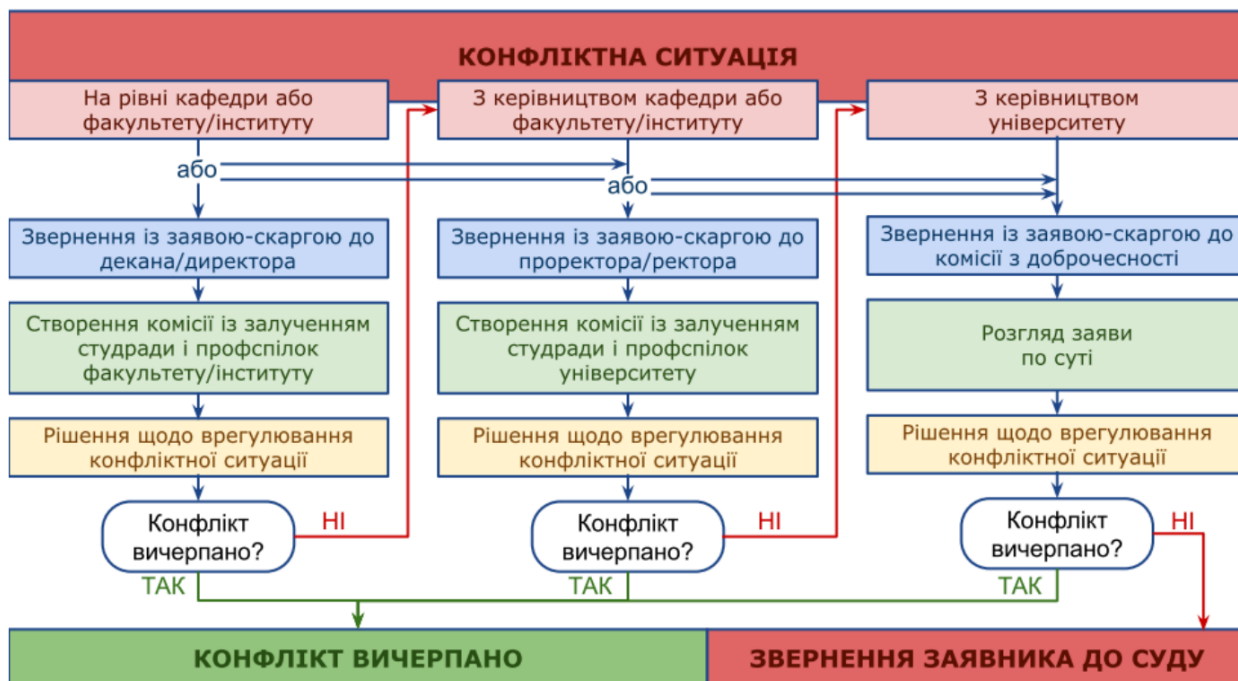
Порядок розгляду рукопису на гриф
Затверджено Вченою радою університету як **підручник**



Порядок розгляду рукопису на гриф
Рекомендовано Методичною радою університету
як **навчальний посібник**



ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ І УСУНЕННЯ ПАТОЛОГІЧНИХ ЯВИЩ



ДОДАТОК 10

ПРИКЛАД КРИТЕРІЇВ ТА ХАРАКТЕРИСТИК ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ
МАГІСТЕРСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ ЗА СТОБАЛЬНО ШКАЛОЮ

<i>Рейтингові бали здобувача вищої освіти</i>	<i>Оцінка рівня здобутих компетентностей</i>
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

ДОДАТОК 11

ПРИКЛАД КРИТЕРІЇВ ТА ХАРАКТЕРИСТИК ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ
МАГІСТЕРСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ ЗА СТОБАЛЬНО ШКАЛОЮ

№ п/п	Характеристики і критерії оцінювання	Вагові коэф.
1	Практична спрямованість роботи «5 БАЛІВ» Робота виконана на замовлення підприємства, установи. Технічне завдання (вимоги) на виконання роботи затверджено замовником дослідження. «4 БАЛІИ» Робота виконана у межах госпдоговорної або держзамовної тематики (технічне завдання на виконання теми додається). «3 БАЛІИ» Робота виконана на користь навчального процесу кафедри. Дидактичні вимоги до роботи затверджено завідувачем кафедри. «2 БАЛІИ» Робота виконана на підставі реальних вихідних даних. «0 БАЛІВ» Робота має суто навчальний характер.	0,1
2	Обґрунтування мети дослідження, глибина аналізу стану рішення проблеми	0,07

	«5 БАЛІВ» Мета дослідження актуальна й аргументовано обґрунтована. Аналіз стану проблеми здійснено за новітніми вітчизняними та зарубіжними джерелами. Зроблено глибоке патентне дослідження. «4 БАЛІ» Мета дослідження актуальна, але аргументована недостатньо. Аналіз стану проблеми здійснено в основному за вітчизняними джерелами з використанням періодичних науково-технічних видань. Зроблено патентне дослідження за вітчизняними джерелами. «3 БАЛІ» Частково виконані критерії щодо оцінювання у «4» та «2» бали. «2 БАЛІ» Мета й завдання дослідження не аргументовані. Аналіз стану здійснено в основному за навчальною літературою та застарілими джерелами (більше 10 років).	
3	Обґрунтованість вибору методу досліджень «5 БАЛІВ» Глибоко, за багатьма критеріями, розглянуто можливі методи дослідження. Вибір теоретичних та/або експериментальних методів дослідження здійснено на підставі принципів системного аналізу. «4 БАЛІ» Розглянуто декілька можливих теоретичних та/або експериментальних методів дослідження. На підставі одного з критеріїв здійснено вибір методу дослідження. «3 БАЛІ» Вибір методу дослідження здійснено на підставі якісного порівняння не менш як двох варіантів. «2 БАЛІ» Вибір методу дослідження здійснено без достатнього обґрунтування. «0 БАЛІВ» Робота носить суто навчальний характер.	0,1
4	Глибина теоретичного обґрунтування дослідження та моделювання об'єктів «5 БАЛІВ»	0,15

	Обґрунтовано обрано математичний метод вирішення завдань дослідження. Коректно визначені граничні й вихідні умови. Обґрунтовано обрано метод моделювання. Проведено аналіз адекватності розробленої моделі. «4 БАЛІ» Вибір математичного методу дослідження (методу моделювання) зроблено правильно, але без достатнього обґрунтування. Розроблена модель є адекватною об'єктові дослідження. Основні припущення коректні, але обґрунтовані недостатньо. «3 БАЛІ» Вибір математичного методу дослідження (методу моделювання) не обґрунтовано. Деякі припущення є некоректними або не обґрунтовані. «0 БАЛІВ» Теоретичного обґрунтування дослідження й моделювання немає .	
5 А	Рівень використання комп'ютера (для користувачів) «5 БАЛІВ» Вирішення завдань дослідження здійснено на підставі використання декількох сучасних програм (CAD / CAM / CAE / MathCad / MatLab / Access та ін.). Вибір програм обґрунтовано. Для зібрання інформації з напряму досліджень використано Internet. «4 БАЛІ» При вирішенні завдань дослідження застосується хоча б одна сучасна програма або програма, що розроблена самостійно засобами об'єктно-орієнтованого програмування. При цьому використання комп'ютера дозволило значно підвищити рівень вирішення проблем дослідження. «3 БАЛІ» Комп'ютер застосується для виконання основних розрахунків і на рівні використання офісних технологій. «0 БАЛІВ» Комп'ютер не застосується для вирішення основних питань роботи.	0,15
5 Б	Рівень використання комп'ютера (для розробників програмного забезпечення) «5 БАЛІВ»	0,15

	Здійснено розробку прикладних і системних програмних засобів із використанням об'єктно-орієнтованого підходу. Наявність віконного діалогового інтерфейсу при розробці прикладного програмного забезпечення (ПЗ). За важливішими критеріями (декілька критеріїв) обґрунтовано оптимальність ПЗ, що розроблено. «4 БАЛІ» Здійснено розробку програмних систем проектування баз даних або інтерфейсів і схем взаємодії програмних засобів, або математичного, лінгвістичного, програмного, інформаційного, організаційного забезпечення. Обґрунтовано вибір системи програмування. За одним критерієм обґрунтовано оптимальність ПЗ, що розроблено. «3 БАЛІ» Здійснено розробку окремих компонентів математичного, лінгвістичного, програмного, інформаційного або організаційного забезпечення комп'ютерних систем. Зроблено аналіз якості програмного продукту за одним із показників. «2 БАЛІ» Здійснено розробку окремих компонентів математичного, лінгвістичного, програмного, інформаційного або організаційного забезпечення комп'ютерних систем. Аналіз якості програмного продукту не зроблено.	
6	Рівень виконання натурального експерименту «5 БАЛІВ» Розроблено оригінальну методику експерименту або створено оригінальну експериментальну установку. Дослідження проведено на сучасному технічному й методичному рівні. Здійснено оцінювання похибок вимірювань і порівняльний аналіз теоретичних та експериментальних результатів. «4 БАЛІ» Вибір методу експериментальних досліджень достатньо обґрунтовано. Дослідження здійснено на сучасному технічному й методичному рівні. Здійснено оцінювання похибок вимірювань і порівняльний аналіз теоретичних та експериментальних результатів. «3 БАЛІ»	0,15

	Продemonстровано вміння якісно виконувати натурні експериментальні дослідження. Здійснено аналіз результатів і зроблені висновки, або здійснено практичну перевірку працездатності розробленого методу, алгоритму, програми та ін. «0 БАЛІВ» Натурний експеримент або практична перевірка не виконувалася.	
7	Наукова новизна роботи «5 БАЛІВ» У роботі використовуються оригінальні ідеї, що були висунуті студентом особисто (за відгуком наукового керівника). Проведено глибокий аналіз науково-технічних результатів з точки зору достовірності, наукової й практичної цінності. «4 БАЛІИ» Дослідження здійснено на підставі відомих підходів, але при цьому отримано остаточне рішення проблеми, яку було поставлено. Проведена оцінка отриманих результатів у напрямі можливостей їх використання в науковій та практичній діяльності. «3 БАЛІИ» У роботі продемонстровано вміння здійснювати наукові дослідження під керівництвом і робити правильні висновки.	0,2
8	Якість оформлення роботи «5 БАЛІВ» Атестаційна робота виконана українською мовою (матеріал викладений чітко, стисло, ясно, оформлення роботи повністю відповідає вимогам до звітів НДР (ДСТУ 3008-95)). Текстовий матеріал, усі ілюстрації й таблиці виконані з використанням офісного пакету типу MS Office. «4 БАЛІИ» Матеріал викладений чітко, стисло, але є стилістичні помилки. Текст виконано з використанням текстового редактора. Оформлення роботи з незначними відхиленнями від вимог стандартів. «3 БАЛІИ» Нечітке викладення матеріалу, є граматичні помилки. Оформлення роботи з порушеннями вимог стандартів.	0,05
9	Якість ілюстративного матеріалу	0,03

	«5 БАЛІВ» Ілюстративний матеріал повністю з високою наочністю розкриває основні положення роботи, що висуваються на захист. Матеріал виконано за допомогою сучасних графічних пакетів із дотриманням вимог стандартів. «4 БАЛІ» Ілюстративний матеріал повністю, але недостатньо наочно розкриває основні положення роботи. Матеріал виконано за допомогою сучасних графічних пакетів із незначними відхиленнями від вимог стандартів. «3 БАЛІ» Ілюстративний матеріал повністю або недостатньо наочно розкриває основні положення роботи. Є незначні відхилення від вимог стандартів.	
10	Реалізація матеріалів роботи «5 БАЛІВ» Виконано одну з умов: отримано патент України на винахід, промисловий зразок, корисну модель або позитивне рішення; результати роботи впроваджені або прийняті до впровадження за відповідними актами; опубліковано декілька наукових статей або зроблено декілька доповідей на наукових конференціях (республіканських, міжнародних); є тези доповідей, копії статей. «4 БАЛІ» Виконано одну з умов: подано заяву на патент України на винахід, промисловий зразок, корисну модель або на об'єкт промислової власності; представлено «ноу-хау» з пропозицією та опційним погодженням; опубліковано статтю у науковому журналі; зроблено доповідь на науковій конференції (республіканській, міжнародній); є тези доповіді; результати роботи прийняті до впровадження у навчальному процесі (є акт комісії). «3 БАЛІ» Виконано одну з умов:	0,2

	оформлено свідоцтво про раціоналізаторську пропозицію; зроблено доповідь на міській або ЗВО науковій конференції; опубліковано статтю у науковій збірці ЗВО . «2 БАЛИ» Рекомендація ДЕК про впровадження або опублікування результатів. «0 БАЛІВ» Будь-яке впровадження результатів відсутнє.	
--	--	--

**ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КАФЕДРИ**

Професійно значущі (домінантні)	Другорядні (периферійні)	Негативні та професійно неприпустимі
1. Професійна компетентність		
Знання навчальної дисципліни, її наукових основ	Знання інших дисциплін, пов'язаних із навчальною дисципліною, що викладається	Наукова некомпетентність
Високий рівень творчої й науково-дослідної ініціативи	Уміння реалізувати свої інтелектуальні можливості	
Повне, послідовне, якісне викладання дисципліни; наукова точність формулювань і фраз, грамотна, розбірлива мова	Виразне подання думки з використанням правильних інтонацій	Плутане подання думки, неточність формулювань
Стиль лекції емоційно-методичний або міркувально-методичний	Стиль лекції емоційно-міркувальний або міркувально-імпровізуючий	
2. Організаційно-методичні аспекти проведення лекції		
Планування лекції за часом і строге виконання плану	Контроль відвідування занять студентами	Постійне запізнення на лекцію, дострокове її закінчення
Використання технічних засобів подання інформації. Раціональне використання дошки, чітке й систематизоване написання формул	Акуратне виконання графіків і малюнків, що відповідає стандартам	Безсистемне використання дошки, помилки у висновках і графічній частині; невідповідність наочного матеріалу об'єкту вивчення
Збалансованість розрахункової й описової частин	Достатня наявність наочного приладдя, цілеспрямоване його використання	
Загальний інтерес студентів до лекції	Конспектування студентами лекції	Не контролювання процесу навчання, шум в аудиторії
3. Ступінь і методи використання дидактичних принципів навчання		

Забезпечення науковості через суворе обґрунтування основних положень, використання новітньої наукової інформації	Розвиток думки від явища до сутності; розкриття внутрішніх зв'язків між явищами; ознайомлення з методами науково-дослідницької діяльності; зв'язок теорії з практикою	Вульгаризація науки, примітивізм. Повідомлення системи готових істин без коментарів, відірваність від життя
Системність і послідовність матеріалу; чітке формулювання теми лекції та її завдань	Підкреслення наявності логічного зв'язку наступного матеріалу з попереднім	Безсистемність, алогічність; догматизм або формалізм викладання
Формування у студентів стійкої структури знань	Перевірка ступеня розуміння й засвоєння навчального матеріалу шляхом проведення експрес-опитувань, колоквіумів, контрольних робіт	Перевантаження пам'яті значною кількістю другорядних фактів
Спрямованість лекції на розвиток самостійності й активності студентів у процесі навчання, розуміння сутності навчальної дисципліни	Формування у студентів уміння використовувати отримані знання для пояснення нових фактів; стимулювання студентів до дослідницької діяльності	Відсутність зацікавленості у процесі й результатах освоєння слухачами лекційного матеріалу
Підкреслення зв'язку між придбанням знань, умінь і формуванням особистості; орієнтування на використання навчального матеріалу в професійній діяльності	Наявність виховного аспекту лекції; індивідуальний підхід до студентів в умовах колективної роботи з потоком, групою	
4. Морально-психологічні якості індивідуальності лектора		
Сильний, врівноважений тип нервової системи	Стійка тенденція до лідерства	Слабкий, інертний тип нервової системи
Справедливість, педагогічний такт	Принадливість (сплав духовності,	Самозакоханість, схильність до деспотизму

	привабливості й стилю)	
Поводження лектора біля дошки стримане-тактовне	Елегантний зовнішній вигляд, виразні міміка й жести;артистичність, зовнішня привабливість, почуття гумору, доброзичливість	Неохайний зовнішній вигляд, розв'язність
Вимогливість	Обґрунтована впевненість у власних силах; уміння оперативно приймати ефективні педагогічні рішення й діяти відповідно до них	Упередженість, мстивість, зарозумілість, безпринципність, безвідповідальність

ДОДАТОК 13

